

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до виконання дипломної роботи
освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»**

*(для студентів спеціальності 073 – Менеджмент
освітньої програми «Управління фінансово-економічною безпекою»)*

**Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2018**

Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» (для студентів спеціальності 073 – Менеджмент освітньої програми «Управління фінансово-економічною безпекою» всіх форм навчання) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : Т. В. Момот, О. М. Ващенко, Н. О. Чех. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 66 с.

Укладачі: д-р екон. наук, проф. Т. В. Момот,
канд. екон. наук, доц. О. М. Ващенко,
канд. екон. наук, ас. Н. О. Чех

Рецензент

Н. І. Гордієнко, кандидат економічних наук, професор кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту, протокол № 1 від 30.08.2017.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Порядок організації виконання та захисту магістерської дипломної роботи	5
1.1 Мета та завдання магістерської роботи	9
2 Загальні положення.....	10
3 Загальне оформлення дипломної роботи та супровідних документів	11
4 Вимоги до структурних елементів магістерської роботи.....	15
5 Вимоги до оформлення магістерської роботи	24
6 Порядок проходження нормоконтролю	33
7 Рецензування та організація захисту МР.....	34
7.1 Зміст відгуку на магістерську роботу	41
7.2 Вимоги до рецензії на магістерську роботу.....	42
8 Критерії оцінювання магістерської роботи.....	43
ДОДАТОК А Орієнтовний перелік тем МР.....	48
ДОДАТОК Б Бланк титульного аркуша.....	52
ДОДАТОК В Бланк завдання на магістерську роботу.....	54
ДОДАТОК Г Анотація.....	56
ДОДАТОК Д Приклад оформлення реферату.....	57
ДОДАТОК Е Бланк подання Форма № Н-9.03	58
ДОДАТОК Ж Відгук керівника магістерської роботи.....	59
ДОДАТОК И Бланк рецензії на магістерську роботу	60
ДОДАТОК К Пам'ятка щодо оформлення дипломної роботи.....	62
ДОДАТОК Л Титульного аркуш ілюстративного матеріалу.....	63
ДОДАТОК М Зразок оформлення бібліографічного опису.....	64
ДОДАТОК Н Приклад оформлення переліку графічного матеріалу.....	66

ВСТУП

Дипломна кваліфікаційна робота магістра є складником державної атестації, підсумковою індивідуальною письмовою роботою студента, яка дає змогу отримати комплексне уявлення про рівень засвоєння теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю. У дипломній кваліфікаційній роботі студент повинен продемонструвати рівень сформованості **компетентностей** з певного напрямку, володіння навичками наукового дослідження, здатність мислити, аналізувати, узагальнювати й робити висновки. Захист дипломної кваліфікаційної роботи є обов'язковою процедурою для отримання відповідного рівня. До захисту допускаються студенти, які виконали навчальний план зі спеціальності й успішно склали всі іспити та заліки. За рішенням кафедри може проводитись попередній захист дипломних робіт на засіданні кафедри.

Мета дипломної магістерської роботи – розв'язання комплексу прикладних завдань відповідно до узагальненого об'єкта діяльності на підставі застосування системи теоретичних знань і практичних навичок, здобутих у процесі всього періоду навчання.

Дипломна магістерська робота повинна відрізнятися логічністю, доказовістю, аргументованістю та відповідати таким вимогам: містити науковий аналіз предмета дослідження; результати проведених автором комплексних досліджень та аналіз прикладних проблем у сфері управління фінансово-економічною безпекою відповідно до узагальненого об'єкта діяльності; вносити й обґрунтовувати реальні пропозиції щодо вдосконалення різних аспектів професійної діяльності відповідно до предмета дослідження; мати належне оформлення та всі необхідні супровідні документи. Дипломна магістерська роботи виконується на матеріалах реально діючих підприємств, організацій, фінансових та банківських установ; структурних підрозділів центральних та місцевих органів виконавчої влади у галузі безпеки, фінансового контролінгу, обліку та аналізу. Дипломна магістерська робота як

метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр з управління фінансово-економічною безпекою володіє спеціальними знаннями, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки щодо управління фінансово-економічною безпекою, що є запорукою його професійного мислення та творчої діяльності, та вміє: розв'язувати професійні завдання і проблеми, що потребує постійного оновлення знань і практичного досвіду, зазвичай в умовах невизначеності, неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; працювати з інформаційними джерелами (законодавчою, інструктивною та нормативною базою, науковою спеціальною літературою, зокрема іноземними мовами, матеріалами глобальних інформаційних мереж, даними статистичної, бухгалтерської та фінансової звітності); логічно та аргументовано викладати матеріал; використовувати наукові методи для аналізу проблем та обґрунтування рішень з предмета професійної діяльності у галузі управління фінансово-економічною безпекою; опанувати сучасні методи наукового дослідження; використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і рекомендацій із предмета дослідження; робити висновки. Базою написання дипломної магістерської роботи є підприємства, установи, організації різних форм власності та організаційно-правових форм, що здійснюють економічну діяльність та політику у сфері фінансово-економічної безпеки, лінійні та функціональні підрозділи з економічної безпеки, зокрема у фінансових, банківських установах, закладах освіти, науково-дослідних установах.

1 ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Магістерська дипломна робота виконується під керівництвом професора або доцента кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту. Для виконання підрозділу з охорони праці призначається консультант з охорони праці. Першочерговим етапом виконання магістерської дипломної роботи до

початку переддипломної практики є **вибір студентом теми магістерської дипломної роботи, об'єкта дослідження та розроблення розгорнутого плану роботи.** Тематика магістерських дипломних робіт розроблена кафедрою фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту. Перелік рекомендованих тем дипломних робіт за відповідними напрямками дослідження наведений у додатку А. У додатку Б наведено приклад плану змісту та анотації магістерської дипломної роботи. Студент має право запропонувати власну тему, що безпосередньо визначається науковим профілем випускової кафедри, попередньо узгодивши її із керівником. Тема дипломної магістерської роботи повинна мати проблемне спрямування та відображати актуальні питання організації та управління економічною безпекою соціально-економічних систем, інформаційно-аналітичного забезпечення безпеки підприємства, правового забезпечення економічної безпеки, стратегії розвитку систем економічної безпеки та соціально-психологічного управління безпекою, що формують складники професійної компетентності магістрів зі спеціальності. Тема дипломної роботи не має містити розмовну лексику, терміни «аналіз» або «вдосконалення». Після узгодження теми магістерської дипломної роботи та плану її написання із керівником магістерської дипломної роботи, студент має написати заяву на ім'я завідувача кафедри із проханням затвердити тему магістерської дипломної роботи, керівника магістерської дипломної роботи, підприємство (організацію) для проходження переддипломної практики та план її написання. Приклад написання такої заяви наведений у додатку В. Дипломна робота іноземною мовою буде розглядатися тільки як переклад за наявності оригіналу державною мовою. Студент допускається до виконання магістерської дипломної роботи та проходження переддипломної практики тільки після підписання заяви завідувачем кафедри.

Закріплення за студентом теми дипломної роботи оформлюється наказом ректора ХНУМГ ім. О. М. Бекетова за поданням випускової кафедри. Цим самим наказом призначається керівник дипломної роботи. Після затвердження теми та керівника дипломної роботи, студент отримує завдання на дипломну

роботу та завдання до розділу «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» у консультанта, затвердженого рішенням випускової кафедри. Метою складання завдання є розроблення календарного плану роботи, складання змістового плану, переліку графічного матеріалу та визначення головних напрямів дослідження. Контроль за дотриманням календарного плану написання дипломної роботи покладається на керівника дипломної роботи.

Керівник магістерської дипломної роботи має: надати допомогу щодо уточнення теми магістерської дипломної роботи та написання її розгорнутого плану, визначення предмета та об'єкта дослідження; зорієнтувати студента щодо збору необхідної для досягнення мети магістерської дипломної роботи інформації; надати рекомендації щодо вибору джерел наукової, методичної та спеціальної літератури; контролювати виконання окремих етапів роботи відповідно до затвердженого кафедрою графіка; надавати консультації стосовно виконання розділів магістерської дипломної роботи, її оформлення, підготовки доповіді та презентації. Консультант з охорони праці має: видати студенту індивідуальне завдання щодо відповідного підрозділу роботи; надати консультації щодо їх виконання. Виконання магістерської дипломної роботи має проходити згідно з графіком, затвердженим випусковою кафедрою. Після підписання заяви щодо затвердження теми та плану дипломної роботи студенту видається два екземпляри графіка виконання дипломної роботи. Ознайомлення із цим графіком має бути підтверджено підписом студента. Один екземпляр графіка залишається у студента, другий – у керівника дипломної роботи, де він фіксує рівень виконання студентом такого графіка та дати проведення консультацій.

У відгуку на роботу перед її захистом керівник приділяє увагу регулярності та своєчасності виконання роботи згідно із графіком. Для забезпечення контролю своєчасного виконання студентами магістерської дипломної роботи передбачається проведення попереднього розгляду магістерських дипломних робіт. Дата попереднього розгляду магістерських дипломних робіт встановлюється кафедрою. Результати дипломного

дослідження подаються за визначеною формою (дод. Д). Перед остаточним оформленням чистового варіанта виконаної магістерської дипломної роботи студент має подати керівникові для перевірки чернетку всіх розділів, урахувуючи вступ, висновки та список використаних джерел. Виправлена згідно із зауваженнями дипломного керівника чернетка подається на нормоконтроль, проходження якого означає відповідність оформлення магістерської дипломної роботи встановленим вимогам та можливість подання роботи до захисту. Для проходження нормоконтролю студент має подати: дипломну роботу, оформлену із дотриманням установлених вимог, непереплетену, підписану керівником і консультантом з охорони праці; довідку про актуальність роботи та її відповідність даним діяльності підприємства (установи); довідку про практичний інтерес роботи та можливість упровадження результатів дослідження в діяльність підприємства (установи); відгук керівника дипломної роботи; рецензію на роботу – із підписом сторонніх наукових працівників, досвідчених висококваліфікованих фахівців та керівників підприємств із печаткою, що затверджує їхній підпис; довідку про перевірку дипломної роботи в системі «Антиплагіат»; носій із електронним варіантом дипломної роботи та метаданими. Викладач, який здійснює нормоконтроль, у разі невідповідності роботи встановленим вимогам повертає її на доопрацювання й усунення недоліків. Після проходження нормоконтролю магістерська дипломна робота у переплетеному вигляді, підписана керівником та консультантом з охорони праці, із сукупністю всіх перелічених документів подається завідувачу кафедри. За умови відповідності магістерської дипломної роботи студента встановленим вимогам, завідувач кафедри підписує її та допускає до захисту. У протилежному разі студент не допускається до захисту і подальші заходи щодо такої ситуації визначаються на засіданні випускової кафедри. Для вчасного оформлення всіх необхідних документів та захисту дипломної роботи вона має бути закінчена, підписана керівником, консультантом з охорони праці, перевірена на нормоконтроль та подана на підпис завідувачу кафедри за 10 днів до початку захисту дипломних робіт

згідно з затвердженим графіком. Підсумкова оцінка дипломної роботи магістра визначається на підставі: оцінки змісту та якості дипломної роботи; оцінки захисту дипломної роботи; оцінки рецензента; оцінки керівника. Захист магістерських дипломних робіт проводиться перед Державною екзаменаційною комісією (далі – ДЕК), склад якої затверджується ректором університету. На кафедрі розробляється графік захисту, якого студенти повинні дотримуватися. Після доповіді голова та члени ДЕК, інші особи, що присутні підчас захисту, ставлять студентові запитання, на які він повинен надати стислі чіткі та кваліфіковані відповіді. Наступним етапом захисту дипломної роботи є ознайомлення присутніх із відгуком керівника та рецензією. Студенту надається можливість відповісти на зауваження, зазначені в документах та виступити із прикінцевим словом. Захист дипломної роботи оцінюється на підставі доповіді студента та його відповідей на запитання комісії за дванадцятибальною системою. Рішення про результати захисту дипломної роботи приймається більшістю голосів на закритому засіданні членів Державної екзаменаційної комісії.

1.1 Мета та завдання магістерської роботи

Виконання дипломної роботи магістра є завершальним етапом магістерської підготовки та має за мету:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань з управління фінансово-економічною безпекою установ, організацій, підприємств і формування навичок застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових, організаційних та управлінських задач щодо протидії викликам, небезпекам, загрозам та ризикам;
- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи в галузі безпеки та оволодіння методами наукових досліджень;
- набуття досвіду аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень та їх прилюдного захисту.

Головні завдання виконання дипломної роботи магістра передбачають:

- формулювання актуальної проблеми для дослідження та її значення для сучасної системи фінансово-економічної безпеки;
- вивчення науково-теоретичного обґрунтування проблеми з метою поглиблення знань про неї;
- аналіз сучасного стану розгляду та рішення обраної проблеми, діагностика ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;
- пошук, аналіз та оцінка нових, альтернативних рішень визначених проблем;
- обґрунтування нових рішень та доведення їх на практиці або методом ситуаційного аналізу;
- підготовка текстового матеріалу із викладенням здобутих результатів;
- публічний захист магістерської роботи.

2 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Головні етапи виконання магістерської роботи:

1. Вибір теми та її затвердження.
2. Формулювання дослідницького завдання магістерської роботи, складання календарного плану її виконання (розроблення завдання на випускну роботу здійснюється керівником).
3. Складання попереднього плану магістерської роботи та узгодження його з керівником.
4. Пошук та опрацювання нормативно-законодавчих і науково-літературних джерел з обраної проблематики, опрацювання матеріалів.
5. Установлення фактів та їх верифікація.
6. Обробка фактичного матеріалу із застосуванням ПЕОМ. Інтерпретація фактів, встановлення зв'язків і залежностей між подіями та явищами.
7. Написання тексту роботи.
8. Формування висновків і рекомендацій.

9. Подання чорнового варіанту роботи на ознайомлення науковому керівникові.

10. Усунення недоліків, доопрацювання МР.

11. Оформлення магістерської роботи.

12. Оформлення ілюстративного матеріалу і презентації для захисту МР.

13. Погодження презентаційних матеріалів магістерської роботи з науковим керівником.

14. Захист магістерської роботи перед ДЕК.

3 ЗАГАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ТА СУПРОВІДНИХ ДОКУМЕНТІВ

Для підготовки до захисту магістерської роботи на випускову кафедру необхідно представити:

1. Анотація (дод. Г). В **анотації** наводиться коротка характеристика основного змісту магістерської роботи та одержаних результатів дослідження. При цьому використовуються переважно прості синтаксичні конструкції, властиві стилю ділових документів та стандартизована термінологія. Анотація завершується наведенням ключових слів – сталих термінологічних словосполучень, які з позицій інформаційного пошуку визначають смислове навантаження магістерської роботи. Сукупність ключових слів повинна відображати поза контекстом головний зміст наукового дослідження. Анотація подається українською та перекладається англійською та російською мовами. Оптимальний обсяг тексту анотації до однієї сторінки формату А4.

2. Відгук наукового керівника (за необхідності – з двох боків на одному аркуші). Відгук керівника складається після перевірки повністю готової магістерської дипломної роботи. Він має довільну форму, але має містити:

– висновки щодо актуальності та новизни теми дослідження;

- стислу характеристику головних результатів дипломного дослідження, ступінь їхньої науковості; зауваження щодо наявних у роботі недоліків;
- характеристику рівня загальної економічної підготовки студента, його вміння самостійно мислити, творчо вирішувати поставлені завдання; особливості застосування в роботі інформаційно-методичного та програмного забезпечення; оцінку практичної значущості та апробації результатів дослідження;
- оцінку ступеня відповідності роботи вимогам щодо змісту та оформлення магістерської дипломної роботи;
- інформацію щодо своєчасності та регулярності роботи студента над магістерською дипломною роботою;
- оцінку роботи за п'ятибальною системою.

3. Зовнішня рецензія (із двох боків на одному аркуші). Рецензія має містити характеристику таких аспектів (дод. Е):

- актуальність теми;
- відповідність змісту роботи затвердженій темі та встановленим завданням;
- повноту вирішення встановлених завдань, глибину їх проробки, наявність елементів наукової новизни;
- повноту використання при підготовці роботи спеціальної літератури, нормативних та довідкових матеріалів, фактичних даних; стиль викладення та оформлення роботи; наявні недоліки;
- висновок щодо можливості допущення магістерської дипломної роботи до захисту та її оцінки.

Рецензія подається в одному екземплярі.

4. Оформлена магістерська робота (друкований варіант та електронний носій, матеріали презентації).

5. Подання Голові ДЕК щодо захисту дипломної роботи оформлюється відповідно до встановленої форми.

6. Довідки про актуальність роботи та її відповідність даним діяльності підприємства (установи) та про можливість впровадження результатів дослідження у діяльність підприємства (установи).

7. Перелік наукових робіт магістранта за темою МР.

На зворотному боці палітурки дипломної роботи прикріплюється конверт, у який кладуть відгук керівника, рецензію та довідки.

Обов'язково до проходження нормоконтролю пройти перевірку на плагіат. Відповідальний за перевірку дипломних робіт за програмою «Антиплагіат» призначається випусковою кафедрою. Відмітка про проходження перевірки на плагіат оформлюється у вигляді окремої довідки. Для перевірки за програмою «Антиплагіат» подається повний текст дипломної роботи (без таблиць, рисунків, схем, додатків) на електронному носії.

Можливість допуску до захисту підготовленої дипломної роботи визначається, зокрема, відсутністю запозиченого тексту без відповідних посилань та достатньо високим рівнем унікальності тексту.

Дипломна робота включає такі структурні елементи (у порядку розташування їх у роботі): титульний аркуш; завдання на дипломну роботу; подання; реферат (українською, російською, іноземною мовами); зміст; вступ; основну частину (три розділи); висновки; список використаних джерел; додатки. Зазначені структурні елементи є обов'язковими для дипломної роботи.

1. Титульний аркуш (дод. Б). Титульний аркуш є першою сторінкою роботи та слугує джерелом бібліографічної інформації, необхідної для обробки та пошуку документа. Він містить інформацію про належність роботи до університету, вид роботи, назву теми, керівника та студента.

2. Завдання на магістерську роботу (дод. В). Є інформативним щодо підприємства, яке виступає об'єктом дослідження в дипломній роботі. У ньому наводиться прізвище, ім'я, по батькові автора, тема дипломної роботи, короткі методичні рекомендації до теми та графік її виконання.

3. Реферат (дод. Д) призначений для ознайомлення із магістерською дипломною роботою. Він має бути стислим, інформативним і містити

відомості, які дають змогу прийняти рішення про доцільність захисту магістерської дипломної роботи.

Реферат складається українською, російською та другою мовами (англійською, німецькою або іншою) і повинен містити: відомості про обсяг магістерської дипломної роботи, кількість сторінок, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, кількість джерел згідно з переліком посилань; текст реферату; перелік ключових слів. Текст реферату повинен відображати подану у магістерській дипломній роботі інформацію і, зазвичай, у такій послідовності: об'єкт дослідження; мета роботи; методи дослідження та програмне забезпечення; результати дослідження, їхня новизна (якщо є), ступінь упровадження; рекомендації щодо використання результатів роботи.

Реферат необхідно виконувати обсягом не більше ніж 500 слів, і, бажано, щоб він уміщувався на одній сторінці формату А4. Ключові слова, що є визначальними для розкриття сутності дипломної роботи, розміщують після тексту реферату. Перелік ключових слів містить від 5 до 15 слів (словосполучень), надрукованих великими літерами в називному відмінку в рядок через кому.

4. Зміст (1–1,5 с). Зміст розташовується після реферату з нової сторінки. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів. Зміст окремих розділів визначається темою дипломної роботи.

5. Перелік умовних позначень, скорочень і термінів (за необхідності). Перелік умовних позначень подають за умови повторення таких елементів понад три рази у тексті та розміщують після змісту. За інших умов – їхню розшифровку наводять при першому згадуванні. Перелік друкується за абеткою двома колонками, в одній – скорочення, в іншій – повна назва.

6. Вступ (до 8 с).

7. Основна частина магістерської роботи поділяється на три розділи, які закінчуються висновками (за необхідності – на підрозділи):

- розділ 1 – теоретичний (до 40 с);
- розділ 2 – аналітичний, констатуючий (до 40 с);
- розділ 3 – конструктивний, інноваційний (до 40 с).

8. Висновки (до 6 с).

9. Список використаних джерел та літератури (не менше 50 джерел).

10. Додатки.

11. Перелік графічного матеріалу.

12. Матеріали презентації для захисту магістерської роботи.

Зміст дипломної магістерської роботи визначається її темою. Рекомендований обсяг дипломної роботи магістра – 6,5–7,5 авторських аркушів (110–140 друкованих сторінок). До цього обсягу не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах більше 10 %. Магістерська дипломна робота має органічно поєднувати в собі теоретико-методичну, аналітичну та рекомендаційну частини. Рекомендується дотримання такої структури магістерської дипломної роботи (табл. 1). Кількість розділів – 3, кожен із яких повинен містити не менше трьох підрозділів. Назви розділів та підрозділів дипломної роботи не повинні співпадати з назвою магістерської дипломної роботи.

4 ВИМОГИ ДО СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі розкривають сутність та стан досліджуваної проблеми, її значущість, підстави та вихідні дані для розробки теми, наводять обґрунтування необхідності проведення дослідження. Викладаючи вступ, необхідно дотримуватися такої послідовності:

- актуальність теми та необхідність її розроблення;
- аналіз публікацій за обраною темою;
- мета й завдання дослідження;
- об’єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження відповідно до визначених завдань;
- інформаційна основа роботи;

- інформація про базу переддипломної практики;
- практичне значення одержаних результатів;
- апробація результатів роботи та публікації.

Таблиця 1 – Типова структура та зміст розділів магістерської дипломної роботи

Розділи дипломної роботи	Розділи дипломної роботи
Вступ	3–5 с
Розділ 1 Теоретико-методичні засади управління економічною безпекою 1.1 Розкриття сутності основних понять 1.2 Теоретичний аналіз проблемних питань 1.3 Методичне забезпечення/інструментарій з управління економічною безпекою Висновки за розділом 1	10–15 с кожний підрозділ 3–5 с
Розділ 2 Аналіз стану діяльності організації та управління економічною безпекою 2.1 Характеристика організації, опис структури та основних показників діяльності 2.2 Аналіз фінансово-економічного стану та виявлення факторів загроз діяльності організації 2.3 Оцінка стану економічної безпеки діяльності організації Висновки за розділом 2	10–15 с кожний підрозділ 3–5 с
Розділ 3 Напрями щодо вдосконалення економічної безпеки 3.1 Розробка організаційного забезпечення / інструментарій з управління економічною безпекою 3.2 Розробка інформаційно-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою 3.3 Економічне обґрунтування доцільності розроблених рекомендацій Висновки за розділом 3	10–15 с кожний підрозділ 3–5 с
Висновки	5–7 с
Список використаних джерел	Не менше 70 найменувань
Додатки	Необмежений

Актуальність дослідження – це обов’язкова вимога магістерської роботи, перший критерій, за яким здійснюється її оцінка.

Актуальність теми обґрунтовується шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми (відповідно до теми дипломної роботи). Розкривається відповідність теми проблемам напряму підготовки за спеціальністю та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі економіки та розвитку науки загалом. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми. У процесі обґрунтування актуальності проблеми зазначають стан її розроблення. Для цього стисло оглядається література, що дасть змогу зробити висновок про необхідність подальшого розроблення обраної теми. Важливим складником актуальності є формулювання проблемної ситуації, викладення її сутності. Вона виникає тоді, коли напрацьовані знання вже є застарілими, а нові – ще недостатньо розвиненими.

Аналіз публікацій за обраною темою – наводяться посилання на вчених (в алфавітному порядку), які займалися дослідженням цієї проблеми та внесли найвідчутніший вклад в її розроблення.

Після формулювання наукової проблеми окреслюють мету і завдання дослідження. *Формулювання мети* дослідження повинно бути чітким, зрозумілим, стисло відображати той результат, якого прагне досягти автор (наприклад, розробити рекомендації; виявити небезпеки, загрози та ризики; дослідити дію певних чинників на стан фінансово-економічної безпеки; довести ефективність певної організації системи забезпечення фінансово-економічної безпеки тощо).

Мета роботи зазвичай співвідноситься із назвою дипломної роботи та повинна чітко вказувати, що саме вирішується в роботі. Не рекомендовано формулювати мету як «дослідження...», «вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Мета дослідження має узгоджуватись із назвою роботи, об'єктом і предметом дослідження. Мета роботи реалізується через конкретні завдання.

Завдання магістерської роботи формулюються відповідно до мети зазвичай у формі як перерахування: вивчити..., проаналізувати..., встановити...,

обґрунтувати..., дослідити..., узагальнити..., виявити..., довести..., упровадити..., показати..., розробити..., знайти..., визначити..., описати..., установити..., з'ясувати..., надати рекомендації..., установити взаємозв'язок..., зробити прогноз... тощо. Формулювати завдання необхідно ретельніше, оскільки опис їхнього рішення має відобразити зміст складників роботи. Це важливо також і тому, що заголовки розділів і підрозділів досить часто формуються на підставі завдань роботи. У подальшому у написанні висновків доцільно їх будувати з позиції досягнення мети та виконання поставлених завдань.

Об'єкт та предмет дослідження. *Об'єкт* – це процес або явище, що спричиняє проблемну ситуацію та обране для вивчення (наприклад, організація системи фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації); механізми організації системи фінансово-економічної безпеки підприємства (організації, установи); планування діяльності суб'єктів забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства; інноваційні технології забезпечення фінансово-економічної безпеки тощо), специфічні особливості діяльності підрозділів економічної безпеки підприємств (за вибором специфіки економічної діяльності підприємства). *Предмет* міститься в межах об'єкта. *Предмет* МР – це саме те, що досліджується в об'єкті та тісно співвідноситься з темою роботи (наприклад, сукупність організаційних, управлінських і економічних відношень, що виникають в умовах взаємодії та співпраці у разі забезпечення фінансово-економічної безпеки; головні компоненти механізму управління системою фінансово-економічної безпеки та організація їхньої взаємодії; реальні та потенційні, зовнішні та внутрішні загрози фінансово-економічної безпеки підприємству (установі, організації); організація впровадження інноваційних технологій забезпечення фінансово-економічної безпеки; правові норми, що регламентують організацію діяльності системи фінансово-економічної безпеки підприємства (установи, організації)).

Об'єкт і предмет співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на

нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему магістерської дипломної роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва. В об'єкті обов'язково вказується підприємство, діяльність якого виступила базою переддипломної практики магістра.

Для підтвердження вірогідності дослідження необхідно вказати на ті *методи наукового дослідження*, які були використані у МР.

Методи дослідження. Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх потрібно невід'ємно від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Указується інформаційне та програмне забезпечення дипломного дослідження.

Інформаційна основа роботи – головні закони та нормативні акти, що згадуються в роботі (із зазначенням у квадратних дужках номерів джерел за переліком використаної літератури).

У вступі відображаються *елементи наукової новизни* (визначається не менше трьох позицій (за даними третього розділу), із зазначенням відмінностей, властивих кожному передбачуваному до отримання особисто студентом результату).

Інформація про базу переддипломної практики – дається стисла інформація про підприємство (установу, організацію), із використанням даних якого виконується робота та на прикладі якого розглядається предмет дослідження: повна назва, форма власності, сфера діяльності, місце в галузі (велике, середнє, мале) тощо.

Практичне значення одержаних результатів. Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію щодо ступеня готовності або масштабів використання. Коротко характеризуються головні прикладні результати роботи, визначається можлива галузь впровадження їх та їхній вплив на проблему, яка при цьому вирішується.

Апробація результатів роботи і публікації. Для дипломних робіт ОКР «Магістр» за наявності наводиться інформація про участь студента у наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, на яких оприлюднені результати роботи, а також указується наявність публікацій основних результатів дослідження у статтях наукових журналів, збірників наукових праць, матеріалів і тез конференцій, семінарів тощо.

Основна частина дипломної роботи

Перший розділ дипломної роботи є теоретичним. Теоретична частина повинна точно відповідати темі магістерської дипломної роботи та повністю розкривати її сутність. Для цього потрібно навести критичний, історичний огляд значної кількості літературних джерел із обов'язковим посиланням на них, присвячених дослідженню поставленої в роботі проблеми (мети). Стисло, критично висвітлюючи роботи науковців та професіоналів, студент повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними. Доцільним є наведення точок зору окремих вчених, які найбільшою мірою відображають погляд багатьох науковців, та аналіз їх із позиції їхньої достовірності та вимог сучасності. У теоретичній частині розкривається сутність головних понять теми, наводиться теоретичний аналіз проблемних питань теми, розкривається інструментарій (організаційно-методичний, правовий, інформаційно-аналітичний, соціокультурний) з управління економічною безпекою в межах обраної теми. Узагальнюючи його, студент визначає переваги, недоліки застосовуваних підходів та методів з управління та аналізу економічної безпеки.

Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень досліджуваної проблеми, визначити послідовність або технологію аналізу цієї проблеми в магістерській дипломній роботі. Закінчується розділ висновками, де викладаються головні теоретичні положення та поняття обраної теми.

Висновки за розділом створюють підґрунтя для подальшого написання магістерської дипломної роботи.

У МР обов'язково використовуються різні визначення, категорії, обумовлені обраною проблемою, що сформульовані різним вченими, які досліджували проблему та мають розбіжності у тлумаченні. Магістрант повинен указати, якого з тлумачень він дотримується, або надати власне визначення та обґрунтувати його.

Як свідчить досвід, перший розділ розкриває зміст об'єкта досліджень і утворює підґрунтя до вивчення обраного предмета дослідження.

Джерелами інформації для теоретичної частини можуть бути монографії, навчальні посібники та підручники, навчально-методична література, наукові статті, інформація з офіційних сайтів мережі Інтернет.

Другий розділ дипломної роботи – аналітичний. У другому розділі магістерської дипломної роботи наводиться загальна характеристика підприємства або діяльності установи, організації та виконується аналіз за напрямками згідно з обраною темою. Характеристика об'єкта повинна відображати таку інформацію: мета бізнесу, стисла історична довідка, інформація про засновників підприємства, форму власності, майнова відповідальність, напрями видів діяльності та джерела отримання прибутку, опис основної продукції, її призначення та основні споживачі, характеристика виробничої структури та структури управління підприємством, інформація про основних конкурентів та ринки збуту продукції, головні техніко-економічні показники. Аналіз повинен охоплювати кілька років діяльності (не менше трьох років), базуватися на реальних документах, зразки яких або копії надаються у додатках. Використання статистичних даних, державних документів повинно обов'язково супроводжуватися посиланням на офіційні джерела.

Аналіз фінансово-економічного стану та виявлення факторів загроз діяльності організації включає розрахунок та аналіз фінансово-економічних показників діяльності й виконується на підставі даних фінансової звітності підприємства.

Студент має визначити: склад інформації; джерела її отримання; методи збирання. Усі результати розрахунків необхідно подати в дипломній роботі в стислій формі, бажано у вигляді таблиць, діаграм тощо. Закінчується розділ висновками, де викладаються результати аналізу відповідно до обраної теми та позначаються проблемні питання, які потребують вирішення та створюють основу для розробки рекомендацій у третьому розділі дипломної роботи.

Третій розділ дипломної роботи – рекомендаційний. Рекомендаційна частина магістерської дипломної роботи має містити організаційно-економічні, методичні та прикладні питання забезпечення вирішення питань, що постають перед підприємством в аспекті досліджуваної проблеми.

Третій розділ повинен містити власні самостійні творчі доробки магістранта, які вирішують або вказують на шляхи вирішення проблем, досліджених у попередніх розділах роботи.

Запропоновані заходи повинні базуватися на висновках попереднього аналізу (констатуючого експерименту), логічно обґрунтовувати позиції автора. Запропонований комплекс організаційно-економічних та інформаційно-аналітичних заходів необхідно спрямувати на покращення фінансово-економічних показників та результатів господарської діяльності підприємства, забезпечення ефективного управління фінансово-економічною безпекою та підвищення рівня захищеності підприємства від партнерів та конкурентів, розвиток підприємства (установи, організації). Отже, рекомендаційна частина має починатися із наведення результатів здійсненого студентом аналізу, що створює підґрунтя для обґрунтованого формування практичних рекомендацій для підприємства. У рекомендаційній частині необхідно навести розрахунки, які підтверджували б достовірність та точність зроблених на їх основі висновків. Інакше кажучи, головний зміст цього розділу має складати організаційно-економічне обґрунтування з використанням формул, розрахунків, схем, графіків тощо. Студент повинен продемонструвати свої знання та вміння не тільки проаналізувати конкретну проблему, але й ретельно розкрити найприйнятніші шляхи її вирішення для конкретного

підприємства. Обов'язковим елементом виконання цього розділу, обґрунтування пропозицій та рекомендацій є застосування сукупності розрахункових та евристичних методів аналізу, сучасний аналітичний інструментарій.

Отже, у рекомендаційному розділі мають вирішуватися такі завдання:

- визначення головних напрямів розкриття теми аналітичними методами;
- розроблення за результатами аналізу обґрунтованих рекомендацій щодо вирішуваної проблеми (організаційного, інформаційного, технічного забезпечення);
- розроблення головних напрямів удосконалення організації та управління економічною безпекою; розроблення рекомендацій щодо впровадження нових методів, технології, показників аналітичного забезпечення управлінських рішень в аспекті досліджуваної проблеми (теми магістерської дипломної роботи);
- економічне обґрунтування доцільності запропонованих заходів.

Висновки і пропозиції містять перелік головних напрямів розвитку об'єкта і предмета дослідження. У висновках викладаються найважливіші наукові та практичні результати, отримані протягом написання кожного із розділів дипломної роботи, а також визначається їхня практична значущість для підприємств, організацій, установ України. Під час написання висновків рекомендується дотримуватися послідовності проведеного в роботі дослідження та послідовності вирішених завдань, відображених у вступі магістерської дипломної роботи. У висновках також наводиться визначення позитивних і негативних аспектів питань, що розглядаються, можливість практичного використання отриманих результатів.

Отже, вступ та висновки повинні бути логічно зв'язані. Ознайомлення із висновками МР має дати чітку уяву про зміст досліджуваної проблеми, шляхи її традиційного рішення (чи не вирішення), особистий внесок автора МР у рішення проблеми, про результати, яких досяг автор у процесі її виконання.

Список використаних джерел – це відповідно оформлений перелік літератури та інших джерел, якими скористався автор у процесі написання МР. Саме на цей список він посилається у тексті роботи. Але не обов'язково, щоб у МР було посилання на кожне без винятку джерело.

До списку використаних джерел необхідно включати не тільки ті, що цитуються або згадуються в дипломній роботі, але і ті, з якими студент ознайомився в процесі її підготовки, зокрема літературу зарубіжних авторів (не менше двох джерел). До списку включаються публікації магістра за темою дипломної роботи (статті, тези доповідей на конференціях). Список використаних у магістерській дипломній роботі джерел має становити не менше 70 найменувань.

Додатки. Після переліку використаних джерел з нової сторінки розташовують додатки, які містять матеріал, необхідний для розкриття теми дипломної роботи, хоча його включення до основної частини роботи може змінити загальноприйняте уявлення про роботу; через великий обсяг цей матеріал не може бути розміщений в основній частині роботи. У додатки можна включити: додаткові ілюстрації або таблиці; матеріали, що через великий обсяг, специфіку викладу або форми представлення не можна внести в основну частину (первинні документи, зведені документи, звітність); формули, розрахунки, вироблені у процесі розроблення економіко-математичної моделі та під час здійснення автоматизації облікових робіт тощо); копії публікацій за темою дипломної роботи; довідки про використання або впровадження результатів дипломної роботи.

Наводяться таблиці, малюнки, форми звітності тощо, які не мають основного змістовного навантаження. Великі таблиці, рисунки, які займають більше двох сторінок, виносяться у додатки.

До загальної нумерації додатки не входять і нумеруються в межах кожного додатка окремо.

Завершену та оформлену у належний спосіб роботу обов'язково підписує автор на титульній сторінці.

Однією з ознак високої якості магістерської роботи є застосування ПЕОМ як під час розроблення питань обліково- та інформаційно-аналітичного забезпечення.

5 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота виконується державною мовою або іноземною, що вивчається. Оформлення магістерських робіт має відповідати загальним вимогам, що висуваються до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення¹. Магістерська робота має бути оправлена у тверду обкладинку.

Анотації з ключовими словами та поняттями, відгук наукового керівника, зовнішня рецензія не переплітаються, а вкладаються у конверт, приклеєний до внутрішньої сторони твердої обкладинки на початку роботи, разом із електронним носієм з текстом магістерської роботи.

Кожну структурну частину роботи необхідно починати з нової сторінки.

Першою сторінкою роботи є **титульний аркуш**, який включається до нумерації, але номер сторінки не ставиться (дод. Б). Далі розміщується завдання на магістерську роботу (дод. В). Наступна сторінка МР – **реферат**.

Після реферату розміщуються зміст і вступ до магістерської роботи. На титульному аркуші, завданні, рефераті та першій сторінці вступу номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Нумерація починається з титульного аркуша.

У **змісті** МР зазначають початкові сторінки кожного розділу і підрозділу. Назви розділів мають відповідати змісту кожного з них, не допускаються повторення назв, розбіжності між назвою розділів у змісті та у роботі або

¹ ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення. Чииний від 01.07.2017. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с.

пропуски назв у змісті та в тексті роботи. Вони мають бути, якщо можливо, лаконічними, зрозумілими, літературно та граматично оформленими.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті на відстані 10 мм від верхнього та правого країв аркушу без крапки в кінці. Нумерувати сторінок починають із другої сторінки вступу, враховуючи попередні сторінки: титульний аркуш, завдання, зміст.

Розділи нумеруються арабськими цифрами та повинні мати нумерацію в межах всього тексту за винятком додатків (1, 2, 3 тощо).

Підрозділи та пункти оформлюються порядковою подвійною чи потрійною нумерацією, з абзаційним відступом, відокремлені між собою крапкою та порядковим номером підрозділу, пункту: перша цифра – номер розділу, потім – номер підрозділу, далі – пункту (наприклад, 2.1, 2.1.1, 3.2 ...).

Підпункти оформлюються так само як і пункти, але номер підпункту включає номери розділу, підрозділу і порядковий номер підпункту, відокремлені між собою крапкою (1.2.1.1, 1.4.2.1 тощо).

Після номеру розділу, підрозділу, пункту і підпункту в тексті роботи крапку не ставлять.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкуються великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки). Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці у підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати трьом–чотирьом інтервалам.

Магістерську дипломну роботу друкують за допомогою комп'ютера з одного боку аркуша паперу формату А4. Абзацний відступ має бути однаковим по всій роботі та дорівнювати п'яти знакам (приблизно 1,25 см). Допускається

використання аркушів формату А3 (297 мм × 420 мм), коли це необхідно. Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Під час комп'ютерного набору тексту потрібно використовувати шрифт Times New Roman, 14 кегль. Міжрядковий інтервал – множина 1,5. Під час оформлення таблиць та рисунків допускається використання 12 розміру шрифту. Міжрядковий інтервал у таблиці може бути від 1,1 до 1,3. Текст дипломної роботи необхідно надрукувати з обов'язковим дотриманням таких полів: верхнє та нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, ліве – не менше 25 мм. Під час виконання робіт необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення по всій роботі. У роботі повинні бути чіткі лінії, літери, цифри та інші знаки. Усі лінії, літери, цифри та знаки повинні бути однаково чорними по всій роботі. Окремі слова, формули, знаки, що вписуються у текст, повинні бути чорного кольору, щільність вписаного тексту повинна бути максимально наближеною до щільності основного тексту. Друкарські помилки допускається виправляти за допомогою коректора і нанесенням на тому самому місці виправленого тексту (не більше двох виправлень на сторінці).

Вписувати в текст роботи окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту. Друкарські помилки, описки і графічні неточності, які виявилися під час написання роботи, можна виправляти шляхом підчищення або зафарбування білою фарбою та нанесення на тому самому місці або між рядками виправленого тексту (фрагмента рисунка) машинописним способом. Дopusкається наявність не більше двох виправлень на одній сторінці.

Роздруковані на ЕОМ програмні документи повинні відповідати формату А4 (мають бути розрізаними), їх включають до загальної нумерації сторінок роботи та розміщують зазвичай у додатках.

Переліки. За необхідності у тексті можуть наводитися переліки. Перед переліком ставиться двокрапка. Для першої деталізації переліку варто

використовувати арабські цифри з дужкою. Наприкінці ставиться крапка з комою або двокрапка, якщо деталізація продовжується. Перед кожною позицією подальшого переліку варто ставити малу літеру українського або російського алфавіту з дужкою або, не нумеруючи, – з абзацного відступу без геометричних знаків (другий рівень деталізації). Наприкінці ставиться крапка з комою. Після останнього пункту переліку ставиться крапка. Переліки оформлюють пишуть малими літерами з абзацного відступу.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації та таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рис. 1.2» (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. Слово «Таблиця ____» указують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть «Продовження табл. ____» із зазначенням номера таблиці.

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

У таблиці потрібно обов'язково зазначити одиницю виміру відповідно до стандартів; числові величини у таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Заголовки колонок необхідно починати з великих літер, підзаголовки – із маленьких (якщо вони становлять одне речення із заголовком) і з великих (якщо вони самостійні). Висота рядків – не менше 8 мм. Заголовок кожної таблиці має бути якомога коротшим. Рекомендовано уникати повторів тематичного заголовка у заголовках граф, чітко зазначити одиниці виміру показників. Лаконічності потребують назви боковика. Слова, що повторюються, необхідно виносити до узагальнювальних заголовків, об'єднувальних рубрик. У разі великої кількості колонок таблицю можна поділити на частини та розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або колонки таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик. Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Те саме», а далі лапками. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не наводяться, то в ньому ставиться прочерк (–).

Кожна таблиця відокремлюється вище і нижче одним вільним рядком.

Формули та рівняння розташовують у центрі рядка безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються. Вище та нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка (рис. 6). Формули (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.2) (друга формула третього розділу). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів потрібно подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта необхідно подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його потрібно перенести після знаків: (=), (+), (-), (x), (:).

Якщо в роботі тільки одна формула або рівняння, їх нумерують порядковою нумерацією в межах розділу. Формули, що впливають одна з одної та не розділені текстом, відокремлюють комою. Відстань від тексту до формули та від формули або/і розшифровки формули до тексту – один рядок (приблизно 10 мм).

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові та пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах одної сторінки. Якщо приміток на одному аркуші кілька, то їх оформлюють так:

Примітка 1. ...

Примітка 2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Під час написання роботи студент повинен посилається на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи та перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися варто на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилається тільки в тих випадках, коли наявний у них матеріал, не включений до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел із великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул із джерела, на яке є посилання в роботі. Посилання в тексті роботи на джерела варто зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1–7].» або «...у роботі [5, с. 87]...», або просто вказати номер джерела біля запозиченого тексту [25]. При посиланнях

на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, люстрації, таблиці, формули, рівняння або додатки зазначають їхні номери. Наприклад:

«...у розділі 2...»,

«... дивися підрозділ 2.4...»,

«...відповідно до підрозділу 2.3...»,

«...на рис. 1.5...» «...у табл. 3.2...»,

«...згідно з табл. 3.2...» або «...на підставі табл. 3.2...»,

«...(див. табл. 3.2) ...»,

«...за формулою (3.5)...»,

«... у рівняннях (1.9) – (1.12)...»,

«...у додатку Б...» або «...(дод. Б)».

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних покажчиків.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог міжнародних і державного стандартів з обов'язковим наведенням назв праць.

Зокрема потрібну інформацію щодо згаданих вимог можна отримати з таких стандартів: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT), ДСТУ 3582-97 Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила. Бібліографічний опис електронних документів здійснюють відповідно до стандарту ISO 690-2. Спочатку дають опис джерела за правилами, наведеними вище; далі зазначають у кутових дужках (< >) записують URL-адресу сторінки.

Зразки оформлення бібліографічного опису надано в додатку К.

При цьому потрібно дотримуватися **такого порядку щодо розташування літературних джерел:**

- нормативно-правові матеріали;
- наукова, навчально-методична та спеціальна література (зокрема газетні та журнальні статті);
- видана українською та російською мовами в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків;
- література, видана іноземними мовами;
- Інтернет-ресурси за абеткою.

Нумерують літературні джерела арабськими цифрами із крапкою згідно з їхнім порядковим номером у переліку.

Рекомендована загальна кількість позицій у списку літератури має бути не менше ніж 70 джерел.

Додатки оформлюють як продовження роботи, у вигляді окремої частини та розміщуються у порядку появи посилань на них у тексті. Додатки повинні мати титульний аркуш, на якому посередині великими літерами потрібно написати слово «ДОДАТКИ». Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований зверху симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком рядковими літерами з першої великої необхідно написати слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки потрібно позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер І, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, додаток А, додаток Б і тощо. Додатки повинні мати спільну з рештою дипломної роботи наскрізну нумерацію сторінок. За необхідності текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти та підпункти, які потрібно нумерувати в межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять означення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатка А; Б.2.1 – підрозділ 2.1 додатка Б; В.4.1.1 – пункт 4.1.1 додатка В; К. 1.2.3.4 – підпункт 1.2.3.4 додатка К. Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є в тексті додатка, потрібно нумерувати в межах кожного додатка,

наприклад, рисунок А.2 – другий рисунок додатка А; таблиця А.1 – перша таблиця додатка А; формула (Б.1) – перша формула додатка Б. У посиланнях у тексті додатка на ілюстрації, таблиці, формули, рівняння рекомендується писати: «... на рис. А.1 ...», «... на рис. В.1 ...» – якщо рисунок єдиний у додатку В; «... у таблиці Г.3 ...», або «... у табл. А.3 ...»; «... за формулою (В.1)...», «... у рівнянні Д.2 ...». Якщо в дипломній роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення й оформлюється згідно з вимогами до документа певного виду, та його копію вміщують у роботі без змін в оригіналі. Перед копією документа вміщують аркуш, на якому посередині друкують слово «ДОДАТОК__» і його назву (за наявності), праворуч у верхньому куті аркуша проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок магістерської дипломної роботи (не займаючи власної нумерації сторінок документа).

6 ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ НОРМОКОНТРОЛЮ

Повністю готову роботу (у непереплетеному вигляді), комплект документів студент подає на нормоконтроль. Графік нормоконтролю та персональний склад контролерів затверджує випускова кафедра.

Вимоги щодо подання дипломної роботи для проходження нормоконтролю:

1. Підписи на титульному аркуші не ставляться.
2. Послідовність перших сторінок дипломної роботи має бути такою: титульний аркуш, завдання, подання, реферат (українською, російською та другою іноземною мовами), зміст, далі – сама робота. Нумерація сторінок проставляється із першої сторінки вступу.
3. Дипломна робота на нормоконтроль подається за наявності підписів виконавця, керівника роботи, консультанта з охорони праці. Підписи виконавця, керівника роботи, консультанта з охорони праці, контролера ставляться на листі-завданні. Підписи проставляються чорними чорнилами.

4. Документи (довідки з бази переддипломної практики, рецензія та відгук керівника, довідка про перевірку на плагіат) повинні бути покладені в конверт.

5. Електронний варіант дипломної роботи на електронному носії (CDR/RW) є обов'язковим. Дипломна робота в електронному варіанті повинна бути набрана в одному файлі. Назва файлу на електронному носії повинна відповідати прізвищу студента. В окремих файлах можуть міститися документи, що додаються до роботи та графічний матеріал.

У додатку К наведено пам'ятку щодо оформлення дипломної роботи. Контролер із нормоконтролю у присутності студента перевіряє відповідність роботи вимогам до змісту й оформлення. Відмітка про проходження нормоконтролю проставляється на листку-завданні до роботи. Якщо зауваження неістотні, то контролер ставить відмітку одразу, якщо істотні – то після їх усунення.

Допускається до проходження нормоконтролю нумерувати сторінки в правому верхньому кутку олівцем, зважаючи на можливі зміни тексту роботи. Потім їх можна проставити чорною ручкою. У роботі після її можливого доопрацювання проставляються сторінки й далі вона зшивається у тверду обкладинку. До подання на підпис завідувачу кафедри для допуску до захисту робота повинна бути переплетена. Після підпису завідувача кафедри робота, ілюстративний матеріал і всі документи залишаються на руках у студента та подаються секретарю державної екзаменаційної комісії безпосередньо перед захистом.

7 РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ МАГІСТЕР-СЬКОЇ РОБОТИ

Якщо студент допущений до захисту МР, кафедра видає йому направлення до рецензента. Зовнішню рецензію на МР може зробити висококваліфікований фахівець, що має науковий ступінь у відповідній галузі або займає керівну посаду у закладі, що спеціалізується у сфері, спорідненій з

темою роботи. обізнаний із проблемами, що розглядаються у магістерському дослідженні.

Списки рецензентів затверджуються наказом ректора Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова. Однак магістрант має право запропонувати іншу кандидатуру рецензента, яку обов'язково необхідно погодити з керівником магістерської програми. Підпис зовнішнього рецензента обов'язково завіряється та проставляється печатка підприємства (установи, закладу, організації), де він працює.

Зовнішня рецензія має містити ґрунтовний аналіз та диференційовану оцінку якості проведеного у магістерській роботі дослідження (бланк рецензії наведено у додатку Д).

Для захисту магістерської роботи створюється єдина для всіх форм навчання ДЕК, яка організується щорічно та діє протягом календарного року. До складу ДЕК входять голова комісії та її члени. Голова ДЕК для захисту магістерських атестаційних робіт призначається ректором з-поміж провідних професорів (доцентів) кафедри ФЕБОА чи керівників суб'єктів господарювання, які мають наукове звання.

Підготовка ілюстративного матеріалу до захисту

Ілюстративний матеріал до захисту дипломної роботи готується у вигляді презентації за допомогою редакторів PowerPoint або Microsoft Word у загальній кількості 10–15 плакатів.

Вимоги до презентації: титульний лист, який має містити тему магістерської роботи, прізвище студента, прізвище керівника; другий лист – опис мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження; наявність загального заголовку плакату, що виконується літерами заввишки 25–40 мм не більше ніж у два рядки; таблиці, графіки, діаграми (якщо їх на листі кілька) повинні мати окремі заголовки, які виконуються літерами заввишки 15–25 мм.

Ілюстративний матеріал готується також у шести екземплярах на аркушах формату А4, підписується виконавцем та керівником дипломної роботи (додаток Н).

Ілюстрації повинні, по-перше, відображати головні результати, що досягнуті в роботі, і, по-друге, бути погоджені з матеріалом, що викладається. Для використання схем важливо забезпечити їх візуальне сприймання членами комісії. Ілюстративний матеріал повинен містити нумерацію плакатів і мати назви. Недбало оформлені, погано розроблені схеми, наявність помилок у них, погіршують враження від захисту та впливають на комісію негативно.

Захист дипломної роботи

Порядок захисту магістерської роботи встановлюється «Положенням про державні екзаменаційні комісії». На захист студенти подають у ДЕК: відповідно оформлену магістерську роботу; відгук наукового керівника; рецензію; оформлений ілюстративний матеріал. Ілюстративний матеріал для захисту магістерських робіт виконується у вигляді комп'ютерної презентації (програми: Microsoft Power Point, Slide Show Pro). Зміст та якість виступу і презентації перед захистом перевіряє науковий керівник.

Захист магістерської роботи проводиться на відкритому засіданні державної екзаменаційної комісії (далі – ДЕК) за участю не менше 2/3 її складу в обов'язковій присутності голови комісії. Тривалість захисту однієї випускної роботи – до 30 хвилин. За вибором студента захист магістерської роботи може відбуватися іноземною мовою.

Оцінювання рівня якості підготовки магістра здійснюють члени Державної екзаменаційної комісії на підставі встановлених правил, принципів, критеріїв, системи та шкали оцінювання. Об'єктом оцінювання якості підготовки магістра є сукупність знань, набутих вмінь і навичок, сформованої системи професійних компетентностей, відтворених у процесі виконання і захисту дипломної магістерської роботи. Оцінювання рівня якості підготовки магістра за

спеціальністю 073 – Менеджмент за освітньою програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» здійснюється членами Державної екзаменаційної комісії на підставі принципів: об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності, диференційованого та компетентнісного підходу з урахуванням набутої системи типових універсальних (базових) і спеціальних професійних компетентностей, які відображають результати навчання (компетентності) за складниками, визначеними у стандарті.

Під час підготовки до захисту дипломної роботи студент повинен скласти доповідь і погодити її з керівником роботи.

Для доповіді студенту надається 5–7 хвилин. Доповідь містить зазвичай стислу узагальнену інформацію, що викладена у дипломній роботі. Протягом доповіді студент має посилатися на ілюстративну частину своєї роботи для повнішого розкриття змісту проведеного дослідження та подання отриманих результатів.

Доповідь має включати:

- повне найменування теми дипломної роботи й обґрунтування її актуальності;
- мету і завдання, визначені студентом у процесі розроблення дипломної роботи;
- результати проведених аналітичних досліджень;
- виявлені напрями та можливості оптимізації предмета дослідження на прикладі бази переддипломної практики; висновок про можливість реалізації пропозицій дипломної роботи та їхній подальший розвиток.

Перед захистом секретар ДЕК оголошує прізвище, ім'я, по батькові студента і керівника, а також тему дипломної роботи та передає дипломну роботу голові комісії. Після цього слово для доповіді надається студенту.

Доповідь рекомендується починати словами: *«Шановні члени Державної екзаменаційної комісії, шановні присутні! До вашої уваги пропонується дипломна робота на тему ...»*.

Доповідь доцільно завершувати фразою: *«Доповідь закінчена. Дякую за увагу»*.

Доповідь доцільно будувати не шляхом викладення змісту роботи за розділами, а розкриваючи логіку отримання найзначущіших результатів.

Студенту необхідно врахувати **такі поради під час підготовки тексту своєї доповіді:**

- використовувати прості слова і прості стверджувальні речення;
- повторювати іменники, уникати займенників;
- не зловживати цифрами – наводити їх необхідно стільки, скільки потрібно для об'єктивного погляду на проблему;
- записувати цифри, відділяючи кожні три знаки з правого боку крапкою;
- уникати непотрібних цитат – необхідно викладати, передусім, власні судження.

На захисті студент повинен показати не тільки знання теми, але і ступінь опанування науковим засобом мислення, логічним і статистичним аналізом проблем, що досліджуються, спроможність до самостійної наукової праці, вміння чітко та зрозуміло викладати свої думки та висновки. Бажано, щоб доповідь викладалася без безпосереднього читання самого тексту. Промова повинна бути зрозумілою, граматично точною, впевненою, що зробить її зрозумілою та переконливою. Під час виступу з доповіддю варто прагнути до виразності, що залежить від темпу, гучності й інтонації промови. Якщо говорити квапливо, ковтаючи кінцівки слів, або дуже тихо, то якість виступу від цього дуже сильно знизиться. Спокійна, неспішна манера викладення завжди імponує членам комісії. У процесі виступу з доповіддю необхідно повернутися до комісії обличчям.

Після закінчення доповіді дипломнику ставляться запитання, на які він зобов'язаний дати повні й вичерпні відповіді, демонструючи вміння швидко орієнтуватися в різноманітних питаннях і рівень професійної підготовки, при цьому студенту дозволяється користуватися самою роботою та ілюстративними матеріалами.

Питання можуть бути задані як членами ДЕК, так і присутніми на захисті. Відповіді на питання повинні бути стислими і складатися, зазвичай, із двох-трьох речень. На питання потрібно відповідати впевнено та чітко. Рекомендовано давати найкоротшу зі всіх можливих відповідей і не повторювати фрагменти доповіді. Після відповідей на питання голова ДЕКУ інформує, що на роботу надійшла рецензія, та зачитує її. Дипломнику надається прикінцеве слово, у якому він відповідає на зауваження рецензента. Після закінчення захисту Державна екзаменаційна комісія на закритому засіданні обговорює результати захисту.

Порядок захисту такий: доповідь студента (до 10 хвилин); відповіді на запитання членів комісії та присутніх; оголошення відгуку наукового керівника; відповіді на зауваження, що містяться у відгуку; оголошення рецензії; відповіді на зауваження, що містяться у рецензії.

Захист роботи починається з доповіді, в якій студент має розкрити: актуальність теми та причини її вибору, структуру роботи, мету та задачі дослідження, вказати на об'єкт та предмет дослідження, коротко подати результати аналізу проблеми та наявний стан її вирішення, обґрунтувати власні пропозиції для вирішення проблеми, подати висновки за всією роботою. Завершальним розділом доповіді має стати вказівка на те, де та як були втілені результати дослідження або намічені до використання, чи можуть бути використані. За всі відомості, викладені в магістерській роботі, за використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання, обґрунтованість висновків та положень, що в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо студент - автор кваліфікаційної роботи.

Члени ДЕКУ, присутні на захисті, задають магістранту запитання з метою визначення рівня його підготовки та ерудиції чи для уточнення змісту доповіді.

Після доповіді слово надається рецензенту або зачитується його рецензія. На зауваження рецензента магістрант повинен дати аргументовану відповідь. Після цього слово надається науковому керівникові для характеристики й оцінки роботи.

Під час захисту ведеться протокол засідання ДЕК. Окремо відзначається думка членів ДЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій та розробок автора.

Після закінчення захисту магістерських робіт, представлених у день роботи ДЕК, проводиться закрите засідання ДЕК, на якому на підставі результатів захисту магістерської роботи, відгуку наукового керівника та висновків рецензента, ДЕК приймає мотивоване рішення стосовно оцінки магістерської роботи.

Підсумкову, диференційовану за стобальною шкалою оцінки захисту магістерської роботи визначає ДЕК. Члени комісії можуть змінювати оцінку, виставлену керівником дипломної роботи чи рецензентом в разі виявлення істотних недоліків та необ'єктивної оцінки поданої до захисту роботи. Рішення ДЕК про оцінку знань, виявлених при захисті атестаційної (магістерської) роботи, а також про присвоєння студенту кваліфікації магістра з управління фінансово-економічною безпекою приймається відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, що брали участь у засіданні. У разі однакової кількості голосів, голос голови є вирішальним. Рішення комісії є остаточним.

Результати захисту атестаційних робіт оголошуються головою ДЕК у той самий день після оформлення протоколів засідання ДЕК. Усі засідання ДЕК протоколюються. У протоколи записуються питання, що ставилися під час захисту магістерської роботи, одержана оцінка, особливі думки членів комісії, указується здобута кваліфікація, а також який диплом (із відзнакою чи без відзнаки) видається студенту-випускнику. Якщо магістр не з'явився на засідання ДЕК для захисту дипломної роботи, то в протоколі комісії зазначається, що він є не атестованим у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

Протокол підписують голова та члени ДЕК, які брали участь у засіданні. Книга протоколів зберігається у вищому навчальному закладі.

Після закінчення роботи ДЕК голова комісії складає звіт і подає його ректору. У звіті голови ДЕК відбивається аналіз рівня підготовки випускників і

якості виконання атестаційних робіт, відповідність тематики робіт сучасним вимогам, характеристика знань студентів, виявлених під час захисту, недоліки в підготовці окремих дисциплін, даються рекомендації щодо поліпшення навчального процесу, відзначаються кращі атестаційні роботи, можливості впровадження конкретних пропозицій у практику діючих підприємств, висновки щодо рівня застосування сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій в аналітичних дослідженнях тощо.

Атестаційні роботи магістрів після їх захисту здаються на зберігання в архів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова і зберігаються відповідно до нормативного терміну зберігання, а потім утилізуються в установленому порядку. Окремі роботи, що мають наукову та практичну цінність, за рекомендацією ДЕК можуть передаватися на тимчасове зберігання до науково-технічної бібліотеки ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

Магістри, які не захистили дипломну роботу, не мають права на отримання диплома магістра. Таким магістрам видається довідка про проходження навчання за програмою підготовки магістра з фінансів.

Якщо захист магістерської роботи не відбувся з поважних причин, про що студент має подати відповідні документи у ДЕК, ректор ХНУМГ ім. О. М. Бекетова може подовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ДЕК із захисту магістерських робіт, але не більше ніж на один рік.

Незалежно від причин повторний захист магістерської роботи у той самий рік категорично забороняється.

7.1 Зміст відгуку на магістерську роботу

У відгуку керівника випускної роботи необхідно відобразити такі питання: актуальність розробки та ступінь її складності; вміння студента працювати з нормативно-законодавчими та науковими джерелами, вміння користуватися сучасними методами та засобами дослідження, використання

ПЕОМ у процесі аналітичної роботи; вміння студента працювати систематично, акуратно, грамотно.

У кінці відгуку науковий керівник робить висновок про підготовленість студента до самостійної діяльності та можливості представити атестаційну магістерську роботу до захисту в ДЕК. Науковий керівник оцінює магістерську роботу за чотирибальною системою.

7.2 Вимоги до рецензії на магістерську роботу

Головним змістом рецензії повинні бути результати всебічного аналізу та оцінки роботи з обов'язковим освітленням таких питань: відповідність роботи завданню та встановленим вимогам; актуальність; оцінка обсягу роботи та розмірності її розділів; оцінка змісту всіх розділів роботи; обґрунтованість прийнятих в роботі наукових та прикладних обліково-аналітичних рішень; повнота огляду нормативно-законодавчої та наукової літератури щодо проблемних питань обраної теми випускної роботи та вміння її цитувати; якість розрахунків, ступінь та необхідність використання ЕОМ у вирішенні проблемних аспектів магістерської роботи, оцінка обґрунтованості обробки аналітичної документації та якість виконання таблично-графічного матеріалу; оцінка вірності використання національних і міжнародних стандартів обліку, формування висновків та оцінка отриманих результатів обліково-аналітичних досліджень; можливість практичної реалізації результатів випускної кваліфікаційної роботи, оцінка стилю та грамотності, відповідність оформлення вимогам стандартів, помилки та недоліки виконаної роботи.

У кінці рецензії вказується, чи відповідає рецензована робота вимогам до атестаційних магістерських робіт за певним напрямом, та оцінює якість роботи за чотирибальною системою. Оцінка рецензента «незадовільно» не є підставою для не допуску роботи до захисту.

8 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників якості магістерської дипломної роботи.

Змістовні аспекти роботи:

- доведення актуальності обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розроблення реальних практичних рекомендацій або запровадження результатів дослідження у практику;
- загальна та професійна грамотність, відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- різноманітність та адекватність методів дослідження та використання наукового апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем, власні розробки та пропозиції магістранта;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності у проведенні дослідження;
- рівень культури мови у роботі та її загальне оформлення.

Якість захисту магістерської роботи визначається на підставі вміння стисло, змістовно, послідовно та чітко викласти сутність і результати дослідження; здатності аргументовано захищати власні пропозиції, думки, погляди; загального рівня підготовки студента; володіння культурою презентації, професійною мовою. Оцінка якості виконання та захисту дипломної роботи ОКР «магістр» здійснюється членами ДЕК на підставі сумарної оцінки за приведеними критеріями і шкалами оцінювання (табл. 2 та 3).

Таблиця 2 – Критерії оцінювання магістерських робіт ДЕК

	Критерії оцінювання	Кількість балів
Вступ	Обґрунтування актуальності обраної теми, визначення мети та завдань її дослідження. Визначення теоретичної або прикладної проблеми (питання), що має відповідне значення у сфері управління фінансово-економічною безпекою та елементів наукової новизни обраної теми	1–10
Розділ 1	Цінність теоретичних висновків та практичних рекомендацій, новизна отриманих результатів. Наявність наукової ідеї та аналітичних розробок магістранта. Достатність глибини теоретичних досліджень	1–15
Розділ 2	Рівень глибини економічних досліджень із застосуванням аналітичних розрахунків, методів і засобів досліджень	1–20
Розділ 3	Оцінка результатів досліджень: – обґрунтування перспективних параметрів розвитку; – обґрунтування напрямів удосконалення досліджуваної проблеми; – прогнозування, аналіз результатів дослідження з використанням програмних продуктів. Практична цінність результатів дослідження та можливість їх впровадження. Чіткість висновків та рекомендацій.	1–20
	Якість оформлення та ілюстративність виконаної магістерської роботи та її презентації	1–10
	Якість захисту роботи. Змістовні відповіді на запитання членів ДЕК	1–20
	Апробація (наявність опублікованих наукових праць)	1–5
<i>Разом</i>		100

Таблиця 3 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту

Відмінно (90–100 балів). Дипломна робота є бездоганною в усіх аспектах:

– актуальність теми та відповідність викладеного в роботі матеріалу темі дослідження;

– теоретичний, методичний рівень роботи загалом та її практичне значення;

– базування аналітичної частини роботи на фактичних матеріалах діяльності підприємств, роботи установ та організацій;

– вміння автора глибоко дослідити практичні ситуації, провести всебічний аналіз недоліків на конкретних прикладах, уникаючи узагальнених висновків і пропозицій;

– уміння автора стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, застосовуючи сучасну економічну термінологію, уникати загальних слів, мовних штамів, стилістичних і граматичних помилок, бездоказових тверджень, повторень, дослівного переписування літературних джерел, невиправданого збільшення обсягів роботи за рахунок другорядних матеріалів;

– використання чинних законодавчо-нормативних актів, новітніх наукових публікацій, актуального статистичного матеріалу;

– творчий підхід виконавця роботи, наявність новаторських підходів до вирішення досліджуваної проблеми;

– наявність творчих здобутків у вигляді конкретних рекомендацій, пропозицій стосовно усунення окремих недоліків у роботі відповідного підприємства (установи, організації);

– загальне оформлення роботи (відповідність вимогам щодо оформлення, обсягу роботи, акуратності та грамотності тощо).

– новизни, має практичне значення, доповідь логічна і стисла, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ДЕК правильні та стислі;

– студент має опубліковані наукові праці.

Добре (74–89 балів). Тема роботи розкрита, але мають місце окремі неprinципові недоліки: у теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не представлені, недостатньо

використані інформаційні джерела підприємства (організації), на базі якого проводилося дослідження, наявні окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ДЕК здебільшого правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно (60–73 балів). Тема дипломної роботи здебільшого розкрита, але спостерігаються змістові недоліки, нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ подібний до запозичення, у розрахунковій частині переважають елементи описовості, інформаційні матеріали не завжди ілюструють висновки, пропозиції, що містяться в третьому розділі, недостатньо обґрунтовані, рецензія та відгуки містять окремі зауваження, доповідь зроблена без використання презентації, не всі відповіді на запитання членів ДЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення дипломної роботи.

Незадовільно (до 59 балів). Нечітко сформульована мета дипломної роботи та завдання дослідження. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово або взагалі відсутній. Заходи, що пропонуються, не впливають з аналізу та є декларативними. Оформлення роботи не відповідає вимогам, наведених у рекомендаціях. Відсутні матеріали презентації. Відповіді на запитання членів ДЕК неточні або неповні.

Умови недопущення магістерської роботи до захисту

Робота подана науковому керівникові на перевірку із порушенням строків, установлених регламентом, без поважних причин. Дослідження написане на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по ХНУМГ ім. О. М. Бекетова або була самостійно переформульована магістрантом без відповідного погодження. Структура роботи не відповідає вимогам або логіці дослідження теми; відсутнє обґрунтування запропонованих новацій, вони не спираються на реальний досвід, а є результатом вільного припущення. Робота оформлена недбало, із недотриманням технічних вимог.

ДЕК приймає рішення про присвоєння студенту-дипломнику кваліфікації магістра за спеціальністю 073 – Менеджмент за освітньою програмою «Управління фінансово-економічною безпекою», після чого відбувається оголошення результатів захисту.

У тих випадках, коли захист дипломної роботи визнаний незадовільним, ДЕК установлює можливість допуску студента до повторного захисту з цією самою роботою з доопрацюванням або зазначає, що він повинен написати нову роботу на іншу тему.

Для студента, що не подав або не захистив дипломну роботу з поважної причини в терміни, установлені для роботи ДЕК, може бути призначене спеціальне засідання комісії впродовж того періоду, на який затверджено персональний склад ДЕК.

Захищені дипломні роботи й один примірник ілюстративного матеріалу подаються в архів ХНУМГ ім. О. М. Бекетова.

ДОДАТОК А

Орієнтовний перелік тем магістерських робіт

Для студентів спеціальності 073 – Менеджмент за освітньою програмою «Управління фінансово-економічною безпекою».

1. Теорія та методологія досліджень систем економічної безпеки суб'єктів господарювання.
2. Цілі, завдання, принципи, форми, методи, механізми та функції служб безпеки суб'єктів господарювання в системі забезпечення економічної безпеки.
3. Критерії, показники та індикатори стану системи економічної безпеки суб'єктів господарювання та оцінка її ефективності.
4. Діяльність служб безпеки суб'єктів господарювання по забезпеченню фінансової, економічної, енергетичної, інвестиційної, інноваційної, зовнішньоекономічної безпеки суб'єктів господарювання.
5. Контролювання, моніторинг і діагностика стану системи економічної безпеки суб'єктів господарювання.
6. Організаційне забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки суб'єктів господарювання.
7. Міжнародний та вітчизняний досвід, національні та міжнародні стандарти системи забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання
8. Стратегія розвитку системи економічної безпеки суб'єктів господарювання в Україні.
9. Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності – як складова частина національної безпеки держави.
10. Діяльність служб безпеки суб'єктів господарювання по розв'язанню корпоративних конфліктів, запобіганню протиправному поглинанню та рейдерству.
11. Захист комерційної таємниці та інтелектуальної власності у системі економічної безпеки суб'єктів господарювання.

12. Фінансово-економічне та кадрове забезпечення системи економічної безпеки суб'єктів господарювання.
13. Обліково-економічне забезпечення системи економічної безпеки суб'єктів господарювання.
14. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи економічної безпеки суб'єктів господарювання.
15. Виявлення загроз безпеки розвитку регіону (на прикладі Харкова та Харківської області).
16. Виявлення проявів впливу світової фінансової кризи на стан національної безпеки.
17. Оцінювання економічної безпеки регіону (на прикладі Харкова та Харківської області).
18. Методичне забезпечення оцінки безпеки розвитку регіону (на прикладі Харкова та Харківської області).
19. Економіко-правове забезпечення державного регулювання діяльності підприємств (машинобудівних або іншої галузі).
20. Оцінка та діагностика зовнішньоекономічної безпеки України.
21. Формування методичного забезпечення конкурентного розвитку підприємств.
22. Оцінка безпеки конкурентоспроможності економіки України.
23. Виявлення факторів розвитку національної безпеки України.
24. Оцінка податкових важелів державного регулювання економічної безпеки підприємств.
25. Організація інформаційної безпеки у податковій системі (на прикладі великих підприємств або малого та середнього бізнесу).
26. Управління економічною безпекою підприємницької діяльності в Харківському регіоні (або великих підприємств).
27. Сучасний стан інститутів державного регулювання в сфері безпеки.
28. Взаємодія системи економічної безпеки організації (малого підприємства, наукомісткого) з зовнішнім середовищем.

29. Забезпечення економічної безпеки в ході реструктуризації (реорганізації, реформації) підприємства.
30. Забезпечення економічної безпеки стратегічного розвитку підприємства.
31. Забезпечення економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
32. Організаційно-правове забезпечення економічної безпеки підприємства (установи, організації).
33. Методичне забезпечення оцінки економічної безпеки підприємства (установи, організації).
34. Формування обліково-аналітичного забезпечення економічної безпеки підприємства (установи, організації).
35. Організація управління фінансово-економічною безпекою на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).
36. Формування системи фінансово-економічної безпеки на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).
37. Реорганізація системи фінансово-економічної безпеки на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).
38. Організація захисту комерційної таємниці підприємства (банку).
39. Інформаційно-аналітичне забезпечення безпеки кредитних операцій банку.
40. Інформаційно-аналітичне забезпечення кадрової безпеки на підприємстві (в банку, фінансовій установі, організації).
41. Організація управління кадровою безпекою на підприємстві (в банку, фінансовій, банківській установі).
42. Управління безпекою підприємницької діяльності.
43. Управління економічною безпекою малого підприємництва.
44. Організація управління агентськими конфліктами в системі економічної безпеки.

45. Організація управління фінансово-економічною безпекою як фактор удосконалення якості корпоративного управління.

46. Забезпечення балансу інтересів учасників корпоративних відносин у системі економічної безпеки.

47. Забезпечення економічної безпеки через попередження та врегулювання корпоративних конфліктів.

48. Організація корпоративного контролю в системі економічної безпеки підприємства.

49. Оцінювання впливу корпоративних конфліктів на фінансово-економічну безпеку підприємства.

50. Оцінювання впливу діяльності органів корпоративного управління на фінансово-економічну безпеку.

51. Механізми попередження та врегулювання корпоративних конфліктів у системі економічної безпеки.

52. Формування системи економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства.

53. Методичне забезпечення управління інтелектуальною безпекою підприємства.

54. Організаційно-економічний механізм захисту прав інтелектуальної власності в системі економічної безпеки підприємства.

ДОДАТОК Б

Бланк титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА
КАФЕДРА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ОБЛІКУ І АУДИТУ

Пояснювальна записка
до магістерської роботи

на тему _____

Виконав: студент ____ курсу, групи _____
напряму підготовки
спеціальності

(прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Харків – 2018 рік

Магістерська робота виконана у відповідності до встановлених вимог.
Допускається до захисту.

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2018 р.

Зав. кафедри: _____

Секретар: _____

« ____ » _____ 2018 р.

ДОДАТОК В

Зразок заповнення бланку завдання на магістерську роботу

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

КАФЕДРА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ОБЛІКУ І АУДИТУ

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ магістр _____

Спеціальність _____ 073 – Менеджмент _____

Освітня програма _____ Управління фінансово-економічною безпекою _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ФЕБОіА
проф. Момот Т. В.

« ____ » _____ 20 ____ року

З А В Д А Н Н Я НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Розробка комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства при здійсненні ІРО в умовах євроінтеграції
Керівник роботи: Момот Т. В. д.е.н., проф.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від

« ____ » _____ 20 ____ року № ____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи: законодавчі акти України та інші нормативно-правові документи; навчальні та практичні посібники; публіцистичні статті; наукові збірники; результати ринкових досліджень. Дані та додаткова інформація про діяльність ПАТ «Трест Житлобуд-1».

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): У першому розділі досліджено теоретико-методичні засади реалізації процесу ІРО, переваги та недоліки з ним пов'язані. Другий розділ присвячено оцінці та аналізу можливості здійснення ІРО українськими компаніями (на прикладі ПАТ «Трест Житлобуд-1»). У третьому розділі проведено розгляд шляхів удосконалення комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства при здійсненні ІРО в умовах євроінтеграції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): 16 аркушів наочного матеріалу, що відображають методику та результати виконання магістерської роботи.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	При мітка
1.	Систематизація нормативних вимог та аналіз літературних джерел з питань теоретичних, методичних та практичних основ здійснення ІРО		
2.	Теоретико-методичні засади реалізації процесу ІРО в умовах євроінтеграції		
3.	Оцінка та аналіз можливості здійснення ІРО українськими компаніями (на прикладі ПАТ «Трест Житлобуд –1»		
4.	Удосконалення комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства при здійсненні ІРО в умовах євроінтеграції		
5.	Оформлення пояснювальної записки та слайдів		
6.	Попередній захист дипломної роботи		
7.	Рецензування дипломної роботи		
8.	Захист магістерської роботи в Державній екзаменаційній комісії		
9.			

Студент

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

проф. Момот Т. В.

(прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Г

Зразок написання анотації магістерської роботи

АНОТАЦІЯ **магістерської роботи студента П.І.Б. на тему «...»**

Анотація. Розкрито сутність поняття "економічна безпека підприємства". Визначено роль оцінки в управлінні економічною безпекою, узагальнено основні вимоги до формування аналітичного інструментарію. Проведено критичний аналіз методичних підходів до оцінки економічної безпеки та його складових, визначення рівня економічної безпеки. Надано характеристику підприємства, опис організаційної структури, проведено аналіз основних техніко-економічних показників діяльності, виділено об'єкти складових безпеки підприємства. Досліджено фінансово-економічний стан підприємства за виділеними показниками. Виявлено загрози діяльності через оцінку зовнішніх та внутрішніх чинників. Розроблено та надано методичні рекомендації щодо вдосконалення оцінки економічної безпеки підприємства через визначення джерел інформації та програмного забезпечення, показників та методів розрахунку. Проведено інтерпретацію отриманих результатів та розробку заходів з економічної безпеки.

Зразок подання ключових слів та понять

Ключові слова та поняття:

СЛУЖБА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, НЕБЕЗПЕКИ, ЗАГРОЗИ, РИЗИКИ, МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ БЕЗПЕКИ, СТРУКТУРА, ПРИНЦИПИ, ФАКТОРИ, МОНІТОРИНГ ЗАГРОЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА РОБОТА.

ДОДАТОК Д

Приклад оформлення реферату

РЕФЕРАТ

Магістерська робота виконана в Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова, на кафедрі «Фінансово – економічної безпеки, обліку і аудиту».

Тема роботи «_____»,

Спеціальність(код)_____, магістерська програма
(назва)_____, кваліфікація (код та назва)_____,
форма навчання, курс ____.

Робота виконана студентом (кою) _____

Робота містить ____сторінок, ____таблиць, ____рисуноків, список літератури з ____найменувань, ____додатків.

Актуальність теми дослідження можна визначити

Об'єктом дослідження виступає...

Мета роботи полягає в...

Завданнями роботи є...

За результатами дослідження сформульовані...

Одержані результати можуть бути використані...

У додатках ...

Рік виконання дипломної роботи...

Рік захисту роботи...

Ключові слова та поняття: ...

ДОДАТОК Е

Форма № Н-9.03

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Направляється студент(ка) _____ до захисту дипломної роботи за спеціальністю 073 – Менеджмент за освітньою програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» на тему: _____

Дипломна робота і рецензія додаються.

Декан факультету _____ Соловйов О. В.
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання на факультеті ЕіП
(прізвище, ім'я, по батькові)

з 20__ року до 20__ року повністю виконала навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок за: національною шкалою: відмінно ____ %, добре ____ %, задовільно ____ %;
шкалою ECTS: A ____ %; B ____ %; C ____ %; D ____ %; E ____ %.

Секретар факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника дипломної роботи

Студент(ка) _____ виконала дипломну роботу у повному обсязі відповідно до виданого завдання та у задані строки згідно з календарним планом. Зміст роботи, в цілому, відповідає обраній темі. Стиль та мова викладання дипломної роботи зрозумілі. При написанні було використано ПЕОТ та ІКТ. За результатами дослідження було опубліковано наукову статтю у фаховому збірнику наукових праць. Магістерська дипломна робота рекомендується до захисту у ДЕК.

Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 20__ року.

Висновок кафедри про дипломну роботу

Дипломна робота розглянута. Студент(ка) _____ допускається до захисту даної роботи в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри ФЕБОіА, професор .

_____ Момот Т. В.
(підпис)

« ____ » _____ 20__ року .

ДОДАТОК Ж

ВІДГУК

Керівника магістерської дипломної роботи _____

(прізвище, ініціали)

на

магістерську дипломну роботу студента(ки) _____

(прізвище, ініціали)

_____ (назва теми)

1. Актуальність та новизна теми

2. Результати дипломного дослідження, ступінь їх науковості

3. Особливості використаного інформаційно-методичного та програмного забезпечення

4. Практична значущість, апробація результатів

5. Наявність недоліків

6. Загальний висновок, оцінка ступеня відповідності роботи вимогам

7. Оцінка магістерської дипломної роботи

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

ДОДАТОК И
Бланк рецензії на магістерську роботу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

РЕЦЕНЗІЯ НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Студент

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Тема роботи

Спеціальність _____

1. Актуальність теми роботи

2. Висновки про відповідність магістерської роботи щодо повноти розробки теми

3. Характеристика виконання розділів роботи, оцінка застосування досягнень науки і техніки та передових методів технології виробництва

4. Позитивні сторони роботи

5. Оцінка графічного оформлення та пояснювальної записки

6. Недоліки виконаної роботи

7. Відгук про магістерську роботу в цілому

8. Оцінка магістерської роботи

Рецензент

(посада, місце роботи, прізвище, ім'я, по-батькові)

«_____» _____ 20____ року

(підпис)

ДОДАТОК К

Пам'ятка щодо оформлення дипломної роботи

Оформлення роботи	Брошурування в тверду обкладинку
Обсяг роботи	120–140 сторінок (без врахування додатків та списку використаних джерел)
Приблизна структура роботи, %	Вступ – 4 %. Розділ 1 – 20 %. Розділ 2 – 30 %. Розділ 3 – 40 %. Висновки – 6 %.
Список використаних джерел	Не менше 70 найменувань
Шрифт	Times New Roman
Розмір шрифту	14
Інтервал	1,5
Абзац	1,25 см
Поля на сторінці	Верхнє – не менше 20 мм. Нижнє – не менше 20 мм. Ліве – не менше 25 мм. Праве – не менше 10 мм.
Розташування нумерації	Правий верхній кут
Комплект роботи	1. Титульний аркуш. 2. Завдання на дипломну роботу. 3. Подання. 4. Реферат (українською, російською та другою іноземною мовами). 5. Зміст. 6. Вступ. 7. Основна частина. 8. Висновки. 9. Список використаних джерел. 10. Додатки. 11. Довідка про впровадження результатів досліджень (якщо є). 12. Копії публікацій (статей або тез доповідей). 13. Відгук та рецензія, довідки про актуальність роботи та про практичний інтерес роботи, довідка про перевірку на антиплагіат (надаються окремо і в дипломній роботі не брошуруються)

ДОДАТОК Л

Титульного аркуш ілюстративного матеріалу

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

Кафедра фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту

**ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ
ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА**

" _____ "

КЕРІВНИК РОБОТИ

канд. екон. наук. доц. _____

ВИКОНАВЕЦЬ

магістр 2 року навчання

групи _____

спеціальності 073 Менеджмент

освітня програма "Управління фінансово-економічною безпекою"

Харків – 20__

ДОДАТОК М

Зразок оформлення бібліографічного опису

Назва	Аналітичний опис
1	2
За назвою	Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с.
1 автор	1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 3. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 4. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 5. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
2 автори	1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
3 автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
4 автори	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с.
Журнал	Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз

Назва	Аналітичний опис
1	2
	вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i> . 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.
Дисертація	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Автореферат	Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.
Матеріали конференцій, з'їздів Тези доповідей на конференції	Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 3. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i> . 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Електронні ресурси	1. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf . 2. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i> . Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivvydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf . (дата звернення: 15.11.2017).

ДОДАТОК Н

Приклад оформлення переліку графічного матеріалу

Назва плакату (слайду)	Кількість
1.Оцінка сутності поняття «фінансово-економічна безпека» в наукових джерелах	1
2.Типові схеми управління фінансово-економічною безпекою суб'єктів господарювання	1
.....
Разом	12

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання дипломної роботи
освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

*(для студентів спеціальності 073 – Менеджмент
освітньої програми «Управління фінансово-економічною безпекою»)*

Укладачі : **МОМОТ** Тетяна Валеріївна,
ВАЩЕНКО Олександр Миколайович,
ЧЕХ Наталія Олександрівна

Відповідальний за випуск *Г. І. Кизилов*

Редактор *В. І. Шалда*

Комп'ютерне верстання *Н. О. Чех*

План 2014, поз. 278 М

Підп. до друку 02.04.2018 Формат 60 × 84/16

Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 2,8.

Тираж 50 пр. Зам. № .

Виконавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 5328 від 11.04.2017.